

REGERINGSKANSLIET

Remiss

2013-06-07

N2013/2837/E

Näringsdepartementet

Energi

Kansliråd

Fredrik von Malmborg

Telefon 08-405 19 59

E-post fredrik.von-malmborg@regeringskansliet.se

STOCKHOLMS STAD Kommunstyrelsen Registraturet	
Ink.	2013 -06- 12
Dnr:	001 - 990 / 2013
Till:	RT

Remiss av promemorian *Förslag till genomförande av energieffektiviseringsdirektivet i Sverige.*

Remissinstanser:

1. Riksrevisionen
2. Kammarrätten i Jönköping
3. Förvaltningsrätten i Linköping
4. Svea hovrätt, Mark- och miljööverdomstolen
5. Vänersborgs tingsrätt, mark- och miljödomstolen
6. Hyresnämnden i Stockholm
7. Affärsverket svenska kraftnät
8. Boverket
9. Domstolsverket
10. Ekonomistyrningsverket
11. Elsäkerhetsverket
12. Energimarknadsinspektionen
13. Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande
14. Fortifikationsverket
15. Jordbruksverket
16. Kammarkollegiet
17. Kommerskollegium
18. Konjunkturinstitutet
19. Konkurrensverket
20. Konsumentverket
21. Lantmäteriet
22. Miljöstyrningsrådet
23. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
24. Naturvårdsverket
25. Regelrådet
26. Riksantikvarieämbetet
27. Skatteverket
28. Skogsstyrelsen
29. Statens energimyndighet

30. Statens fastighetsverk
31. Statens väg- och transportforskningsinstitut (VTI)
32. Statistiska centralbyrån
33. Statskontoret
34. Styrelsen för teknisk ackreditering och kontroll (Swedac)
35. Tillväxtverket
36. Trafikverket
37. Verket för innovationssystem (Vinnova)
38. Verket för tillväxtanalys
39. Blekinge tekniska högskola
40. Chalmers tekniska högskola
41. Handelshögskolan i Stockholm
42. Göteborgs universitet
43. Örebro universitet
44. Högskolan i Dalarna
45. Kungliga tekniska högskolan
46. Linköpings universitet
47. Luleå tekniska universitet
48. Lunds universitet
49. Umeå universitet
50. Uppsala universitet
51. Länsstyrelsen i Stockholms län
52. Länsstyrelsen i Skåne län
53. Länsstyrelsen i Västra Götalands län
54. Länsstyrelsen i Gotlands län
55. Länsstyrelsen i Norrbottens län
56. Länsstyrelsen i Dalarnas län
57. Länsstyrelsen i Hallands län
58. Landstinget i Kalmar län
59. Västerbottens läns landsting
60. Västmanlands läns landsting
61. Västra Götalands läns landsting
62. Örebro läns landsting
63. Göteborgs kommun
64. Malmö kommun
65. Stockholms kommun
66. Järfälla kommun
67. Lerums kommun
68. Eskilstuna kommun
69. Jönköpings kommun
70. Växjö kommun
71. Östersunds kommun
72. Söderköpings kommun
73. Eslövs kommun
74. Boxholms kommun
75. Heby kommun
76. Surahammars kommun
77. Ängelholms kommun

78. Vännäs kommun
79. Östhammars kommun
80. Härjedalens kommun
81. Värnamo kommun
82. Fagersta kommun
83. Ovanåker kommun
84. Torsby kommun
85. Sollefteå kommun
86. Övertorneå kommun
87. Simrishamns kommun
88. Lidköpings kommun
89. Borlänge kommun
90. Hudiksvalls kommun
91. Kiruna kommun
92. Sveriges Kommuner och Landsting
93. Advokatsamfundet
94. Bostadsrätterna
95. Byggherrarna Sverige AB
96. Byggmateriälsindustrierna
97. Byggnadsarbetarförbundet
98. Diligentia
99. Energi- och miljötekniska föreningen
100. Elforsk
101. Elmaterialleverantörernas förening
102. Energieffektiviseringsföretagen, EFF
103. Energigas Sverige
104. E.ON Sverige AB
105. Fastighetsägarna Sverige
106. Fortum Power and Heat AB
107. Föreningen Sveriges energirådgivare
108. Föreningen Sveriges regionala energikontor
109. Företagarna Sverige
110. Greenpeace Sverige
111. Göteborg Energi AB
112. HSB Riksförbund
113. Hyresgästernas riksförbund
114. Jernkontoret
115. Klimatkommunerna
116. Konsumenternas energimarknadsbyrå
117. Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA)
118. Kyl- och värmepumpföretagen
119. Lantbrukarnas Riksförbund
120. Lantmännen
121. Landsorganisationen (LO)
122. Näringslivets regelnämnd
123. Oberoende elhandlare
124. Passivhuscentrum i Västra Götaland
125. Plast- & kemiföretagen

126. Riksbyggen
127. Samverkansforum för statliga byggherrar
128. Skogsindustrierna
129. Schneider Electric
130. SEK Svensk Elstandard
131. SveMin
132. Svensk energi
133. Svensk fjärrvärme
134. Svensk elbrukarförening
135. Svensk teknik och design
136. Svensk ventilation
137. Svenska bioenergiföreningen
138. Svenska byggingenjörers riksförbund
139. Svenska kommunaltekniska föreningen
140. Svenska naturskyddsföreningen
141. Svenska petroleum- och biodrivmedelinstitutet
142. Svenska torvproducentföreningen
143. Svenska trädbränsleföreningen
144. Svenskt näringsliv
145. Sveriges allmännyttiga bostadsföretag (SABO)
146. Sveriges byggindustrier
147. Sveriges energiföreningars riksorganisation (SERO)
148. Sveriges konsumenter
149. Sveriges tekniska forskningsinstitut (SP)
150. Teknikföretagen
151. Transportgruppen
152. Vasakronan
153. Vattenfall AB
154. Villaägarnas riksförbund
155. VVS-företagen
156. Världsnaturfonden WWF

Remissvaren ska **senast måndagen den 16 september 2013** ha kommit in till Näringsdepartementet n.registrator@regeringskansliet.se med kopia till n.remisser-energi@regeringskansliet.se. Remissvaren tas även emot per post.

I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslagen och bedömningarna i den bifogade promemorian.

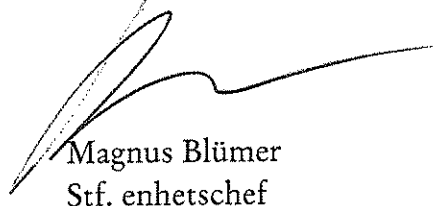
Med denna remiss bifogas även det EU-direktiv som förslagen i de bifogade texterna rör. Direktivet bifogas för kännedom.

Promemorian *Förslag till genomförande av energieffektiviseringsdirektivet i Sverige* finns att ladda ner elektroniskt på regeringens hemsida: <http://www.regeringen.se/sb/d/12241/a/213838>

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.

För **andra remissinstanser** innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria *Svara på remiss – hur och varför* (SB PM 2003:2). Den kan laddas ner från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Magnus Blümer
Stf. enhetschef

Promemoria

Förslag till genomförande av
energieffektiviseringsdirektivet i Sverige

Innehållsförteckning

1	Promemorians huvudsakliga innehåll	6
2	Lagtext	7
2.1	Förslag till lag om energikartläggning i stora företag	7
2.2	Förslag till lag om frivillig certifiering för vissa energitjänster	10
2.3	Förslag till lag om energimätning i byggnader	11
2.4	Förslag till lag om vissa kostnads-nyttoanalyser på energiområdet	14
2.5	Förslag till lag om ändring i jordabalken	17
2.6	Förslag till lag om ändring i miljöbalken	19
2.7	Förslag till lag om ändring i bostadsrättslagen (1991:614) ..	21
2.8	Förslag till lag om ändring i ellagen (1997:857)	23
2.9	Förslag till lag om ändring i lagen (2002:93) om kooperativ hyresrätt	29
2.10	Förslag till lag om ändring i naturgaslagen (2005:403)	30
2.11	Förslag till lag om ändring i fjärrvärmelagen (2008:263) ..	33
3	Bakgrund	35
3.1	EU:s handlingsplan för energieffektivisering	35
3.2	Direktivet om energieffektivitet	37
3.3	Generella överväganden	38
3.3.1	Särskilt om nuvarande styrmedel	38
3.3.2	Särskilt om begreppet ”kostnadseffektiv”	38
4	Artiklarna 1 och 2	39
5	Artikel 3 – Ett vägledande mål	40
6	Artikel 4 – En nationell strategi för renovering av byggnader	44
7	Artiklarna 5 och 6 – Insatser för energieffektivisering i den offentliga sektorn	45
7.1	Åtgärder för ökad energieffektivitet i byggnader som ägs av statliga myndigheter	45
7.2	Statliga myndigheters inköp	49
7.3	Övriga åtgärder för ökad energieffektivitet i statliga myndigheter	51
7.4	Främjande av åtgärder för ökad energieffektivitet i kommuner och landsting	53
8	Artikel 7 – Kvotpliktssystem och alternativa styrmedel för energieffektivitet	56
9	Artikel 8.4-8.7 – En ny lag om energikartläggning för stora företag ..	60
9.1	Stora företag är skyldiga att göra en energikartläggning ..	60
9.2	Personen som gör energikartläggningen ska vara certifierad och oberoende	65
9.3	Energikartläggningens innehåll	67
9.4	Tillsyn och tillsynsmyndighet	70

9.5	Uppföljning och utvärdering	71
9.6	Överklagande.....	72
10	Artiklarna 8, 12, 16-18 – Främjandeåtgärder avseende information, energikartläggning och energitjänster	73
10.1	Främjande av energikartläggningar	73
10.1.1	Övergripande om främjande av energikartläggningar.....	73
10.1.2	Främjande av energikartläggningar i små- och medelstora företag	75
10.2	Främjande genom användarupplysning, information och utbildning	76
10.3	Främjande av energitjänster.....	80
10.4	En möjlighet till frivillig certifiering av vissa energitjänster införs.....	84
11	Artiklarna 9, 10 och 11 – Mätning och debitering av energi.....	87
11.1	Mätning av energi på lägenhetsnivå	87
11.1.1	Bakgrund	87
11.1.2	Vad kräver direktivet? På vilken nivå ska mätning ske?	93
11.1.3	Värme, kyla och tappvarmvatten.....	94
11.1.4	El och naturgas	99
11.1.5	Byte av mätare	101
11.2	Debitering vid fördelningsmätning.....	101
11.3	Särskilt om tredimensionella fastigheter	102
11.4	Tillsynen över att system för mätning på lägenhetsnivå installeras.....	103
11.5	Överklagande.....	104
11.6	Nya föreskrifter om mätare behövs	105
12	Artiklarna 9.2 och 10.2 – Smart mätning	105
13	Artikel 10.1 och 10.3 samt bilaga VII – Debitering och energifakturor.....	108
13.1	Debitering baserad på uppmätt förbrukning	108
13.2	Faktureringsinformation.....	111
13.3	Information i avtal och på webbplatser	112
13.4	Rapportering av mätresultat.....	113
13.5	Artikel 11 - Kostnaden för mätar- och faktureringsinformation.....	114
14	Artikel 14 – Främjande av effektiv värme och kyla.....	116
14.1	En ny lag om vissa kostnads-nyttoanalyser på energiområdet.....	116
14.2	Skyldigheten att utföra en kostnads-nyttoanalys	117
14.2.1	Skälen för förslaget.....	117
14.3	Vad en kostnads-nyttoanalys ska innehålla, hur den ska utföras, och hur den ska redovisas	118
14.4	Undantag från skyldigheten att utföra en kostnads-nyttoanalys.....	120
14.5	Tillsyn.....	121
14.6	Överklagande.....	122

14.7	Slutsatserna i en kostnads-nyttoanalys ska redovisas vid tillståndsprövning enligt miljöbalken	123
14.8	Samarbete kring kostnads-nyttoanalys	124
14.9	Övriga delar av artikel 14	125
15	Artikel 15 – Energieffektivisering vid omvandling, överföring och distribution av energi	127
15.1	Energinätsföretagen	127
15.2	Inledande överväganden	128
15.2.1	Artikel 15.1	128
15.2.2	Artikel 15.2	129
15.2.3	Artikel 15.3	129
15.2.4	Artikel 15.4	130
15.2.5	Artikel 15.5	130
15.2.6	Artikel 15.6	133
15.2.7	Artikel 15.7	134
15.2.8	Artikel 15.8	135
15.2.9	Artikel 15.9	137
15.3	Förhandsprövningen av nättariffer	137
15.4	Effektivitetskrav för nättariffer	140
15.4.1	Bilaga XI till energieffektiviseringsdirektivet	140
15.4.2	Utformningen av nättariffer i Sverige	141
15.4.3	Bestämmelser om energieffektiva nättariffer	144
15.5	Tillgång till elnätet	147
15.6	Drifttjänster	149
15.6.1	Vissa utgångspunkter	149
15.6.2	Balanseringstjänster	150
15.6.3	Andra drifttjänster	155
15.7	Efterfrågesidan	156
15.7.1	Resurser på efterfrågesidan	156
15.7.2	Icke-diskriminerande behandling av efterfrågefleksibilitet	157
16	Artikel 19 - Åtgärder för att överbrygga särskilda hinder för energieffektivitet	159
17	Artikel 20 - Finansiering	161
18	Artikel 24 - Rapportering	163
19	Övriga artiklar	165
20	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	166
20.1	Ikraftträdande	166
20.2	Övergångsbestämmelser	167
21	Konsekvenser	169
21.1	Inledning	169
21.2	Företagen	169
21.2.1	Elnätsföretagen	169
21.2.2	Elleverantörerna	171
21.2.3	Balansansvariga	171
21.2.4	Naturgasnätsföretagen	172

21.2.5	Naturgasleverantörerna.....	172
21.2.6	Fjärrvärmeföretagen	173
21.2.7	Fjärrvärme- och industriföretagen	173
21.2.8	Bostadsrättsföreningar, kooperativa hyresrättsföreningar och fastighetsbolag	174
21.2.9	Byggföretagen	175
21.2.10	Stora företag som ska göra energikartläggningar	176
21.2.11	Små och medelstora företag där genomförandet av energikartläggningar ska främjas	177
21.2.12	Företag som utför energitjänster	178
21.2.13	Ackrediterade certifieringsorgan	178
21.3	Kommuner, myndigheter och domstolar	178
21.3.1	Länsstyrelser och kommuner	178
21.3.2	Energieffektivisering i den offentliga sektorn	179
21.3.3	Större myndigheter	180
21.3.4	Energimarknadsinspektionen.....	180
21.3.5	Swedac.....	181
21.3.6	Energimyndigheten.....	181
21.3.7	Boverket	183
21.4	De allmänna förvaltningsdomstolarna	183
21.5	Fjärrvärmekunder	184
21.6	Hyresgäster och bostadsrättsinnehavare	184
21.7	Miljön.....	185
21.8	Övrigt	185
22	Författningskommentar	186
22.1	Förslaget till lag om energikartläggning i stora företag.	186
22.2	Förslaget till lag om frivillig certifiering för vissa energitjänster	191
22.3	Förslaget till lag om energimätning i byggnader	193
22.4	Förslag till lag om vissa kostnads-nyttoanalyser på energiområdet.....	200
22.5	Förslaget till lag om ändring i jordabalken.....	205
22.6	Förslag till lag om ändring i miljöbalken	207
22.7	Förslaget till lag om ändring i bostadsrättslagen (1991:614)	209
22.8	Förslaget till lag om ändring i ellagen (1997:857)	210
22.9	Förslaget till lag om ändring i lagen (2002:93) om kooperativ hyresrätt	221
22.10	Förslaget till lag om ändring i naturgaslagen (2005:403)....	222
22.11	Förslaget till lag om ändring i fjärrvärmelagen (2008:263).	225

Bilaga 1. Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU av
den 25 oktober 2012

Bilaga 2. Kommissionens rekommendation av den 6 maj 2003

1 Promemorians huvudsakliga innehåll

I promemorian lämnas förslag på den lagstiftning som behövs för att genomföra Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU av den 25 oktober 2012 om energieffektivitet, om ändring av direktiven 2009/125/EG och 2010/30/EU och om upphävande av direktiven 2004/8/EG och 2006/32/EG¹.

I promemorian föreslås fyra nya lagar införas; lag om energikartläggning i stora företag, lag om frivillig certifiering för vissa energitjänster, lag om energimätning i byggnader och lag om vissa kostnads-nyttoanalyser på energiområdet.

Vidare föreslås ändringar i jordabalken, miljöbalken, bostadsrättslagen (1991:614), ellagen (1997:857), lagen (2002:93) om kooperativ hyresrätt, naturgaslagen (2005:403) och fjärrvärmelagen (2008:263).

Promemorian innehåller också genomgångar och bedömningar av de artiklar som inte bedöms föranleda någon lagstiftning.

Bestämmelserna föreslås i huvudsak träda i kraft den 1 juni 2014.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU av den 25 oktober 2012 om energieffektivitet, om ändring av direktiven 2009/125/EG och 2010/30/EU och om upphävande av direktiven 2004/8/EG och 2006/32/EG (EUT L 315, 14.11.2012, s. 1, Celex 32012L0027)